

Послание на папа Франциск за Великия пост

Укрепете сърцата си (Яков 5, 8)

Скъпи братя и сестри,
Великият пост е време за обновяване на Църквата, на общностите и на всеки вярващ. Преди всичко обаче е „благоприятно време“ (2 Кор. 6, 2). Бог не иска от нас повече от това, което ни е дарил: „Ние Го любим, защото Той по-напред ни възлюбил“ (1 Ин. 4, 19). Той не е безразличен към нас. Всеки от нас Му е присърце, познава ни по име, грижи се за нас и ни търси, когато Го изоставяме. Интересува се за всеки от нас. Неговата любов не Му позволява да бъде безразличен към това, което се случва с нас. Все пак случва се, когато сме добре и се чувстваме комфортно, да забравим другите (нещо, което Бог Отец никога не прави); ние не се интересуваме от техните проблеми, техните страдания и несправедливостите, които пона-

сят... Тогава нашето сърце изпада в безразличие - аз съм сравнително добре и комфортно и забравям за тези, които не са добре. Такова егоистично отношение на безразличие днес достига световни размери до степен, че можем да говорим за глобализация на безразличието. Това е болест, с която трябва да се справим като християни.

Когато Божият народ се обръща към Неговата любов, намира отговорите на въпросите, които историята непрекъснато поставя. Едно от най-неотложните предизвикателства, на които искам да се спра в това послание, е глобализацията на безразличието.

Безразличието към ближния и към Бог е реално изкушение и за нас, християните. Ето защо имаме нужда през Великия пост да чуем вика на пророци-

те, които издигат глас и ни разбуджат.

Бог не е безразличен към света, а го обича до степен да даде Своя Син за спасението на всеки човек. Във възплъщението, в земния живот, смърт и възкресение на Божия Син се отваря окончателно вратата между Бог и човека, между небето и земята. И Църквата е като ръката, която държи отворена тази врата чрез провъзгласяването на Словото, отслужването на тайнствата, свидетелството на вярата, което го прави ефективно в благодетелността (срв. Гал. 5, 6). Въпреки това светът се стреми да се затвори в себе си и да затвори вратата, през която Бог влиза в света и светът влиза в Него. Така че ръката, която е Църквата, не

На стр. 2

„Благовещение“ - худ. Педро Беругете, XV в.

Възвестявайте радостта на Евангелието

От 27 до 30 януари в Рим се проведе среща на комисиите по катехизис на Европейските епископски конференции с Папския съвет за насърчаване на новата евангелизация.

Събитието бе открито от архиепископ Рино Фисикела, председател на папския съвет, домакин и дългогодишен преподавател в папския Григориански университет. Във встъпителното си слово той начерта състоянието и перспективите пред новата евангелизация, под чийто новосъздаден съвет попада сферата на християнското възпитание и образование - стройно структурирани с многобройни и значими училища и университети, но включваща и всеки вярващ като катехист по призвание и разпространител на Словото Божие на думи и дела. По неговите думи въвеждането във вярата е преди всичко среща с Христос. Вероучението не е друго освен Той Самия - Неговата личност, Неговото дело, Неговото слово, също и Неговото мълчание. А в природата на Църквата е да евангелизира, за да бъде позната „Любовта, с която Бог ни обича“ (Еф. 2, 4), като катехизисът е определено основен етап в този процес.

В своето апостолическо пътуване „Evangelii gaudium“ (т. 164) папа Франциск говори за превръщането на катехизиса в инструмент на „първото благовестие“ или kerugma, на възвестяването на Христос, Който чрез Своята смърт и Възкресение ни открива безкрайната милост на Отца. Исус те обича, добавя папата, Той отдаде живота Си за твоето спасение, сега Той всеки ден е на твоя страна, за да те просвещава, подкрепя и освобождава. Това първо благовестие е наречено първо не защото хронологично е явено преди останалите и след това може да бъде забравено или изместено от по-важни неща. То е първо в качествено, в същностен смисъл, защото това е основополагащо известие, което трябва да чуваме отново и отново по различен начин и което трябва да повтаряме по един или друг начин в целия процес на катехизиса, на всяко равнище и във всеки момент (вж. т. 165-169).

Една опасна тенденция днес е номиналното християнство - тоест на думи да се наричаш християнин, без да познаваш съдържанието, същността на

На стр. 8

Дон Боско и българите

На 31 януари 2015 г. за 20-и път в Казанлък бе честван празникът на свети Йоан Боско. Отново светецът ни събра в храм „Свети Йосиф“. Но този път имаше доста разлики от предните чествания. Преобладаваха младежите. Поради негодите с времето и смъртта на първия демократично избран президент на страната Жельо Желев не присъстваха и официалните лица, покани за случая. Но за сметка на това имаше един гостенин, който завинаги ще остане в България. Поклонихме се на края на литургията пред мощите на свети Дон Боско. Всъщност това е втора мощехранителница с реликви от светеца. Първата е малка кутий-

ка, която се пази от доста години в Казанлък. Новата е доста по-голяма - освен кутиятката с мощите има и пластика със светеца и наобиколили го деца. Тя ще обиколи енориите на България по повод на 200-годишнината от рождението на светеца и след това ще се установи завинаги в Стара Загора. Имахме и още една мощехранителница - с мощи на свети Жан-Мари Виане, поискана от нашата енория да ни гостува известно време.

Тогава си зададох въпроса - защо ние познаваме този светец само от 20 години? И много скоро получих отговор на въпроса. Всъщност не на

На стр. 10

Постът като един шанс да напусна нещо

ОТ ЕДНО ПИСМО, КОЕТО ГОВОРИ ЗА ПОСТА

„Като тийнейджър не обичах много постното време. Защото от нещо трябва да се отрека, да се отдели. Вкъщи постехме в петък, а в неделя ходехме в черквата да молим Кръстния път. Още тогава имах чувството, че постът не е диета и не трябва да е самоцелен, но не го осъзнавах напълно.

Идва ми наум, че в постното време сме предизвикани нещо да пуснем, да напуснем, да изпуснем, да отпуснем, да допуснем... Това не е само игра на думи.

Да напуснем - например някой свой лош навик, да напуснем отношение, към което сме много привързани, да напусна „моите“ територии и да допусна Бог в тях, където досега не Го бях допуснал.

Да напусна желанието си за още малко храна и да се откажа от преяждане, да се откажа и от прекалена ленивост.

Да отпусна „хvatката“ към партньора си, да му дам повече свобода.

Да пропусна нещо, което

На стр. 11

ПАСЕ прие резолюция в защита на християните

За пръв път от няколко десетилетия насам един от най-важните органи на Съвета на Европа - Парламентарната асамблея - разгледа и прие резолюция в защита на християнството на Стария континент. През последните години бяха приети много декларации и резолюции с все по-секуларен и дори антихристиянски характер, недопускащ участието на религиите при вземането на решения, които засягат вярата и нравствените ценности на вярващите. На 29 януари 2015 г. обаче Парламентарната асамблея на Съвета на Европа (ПАСЕ) прие резолюция с названието „Преодоляване на нетолерантността и дискриминацията в Европа и особено проявите им към християните“. Да си припомним, че Съветът на Европа е организацията, която разисква и взема решения, които се отнасят до всичките 47 страни на континента.

Според някои внесеният за разглеждане доклад е бил допуснат в пленарна зала поради събитията в Париж от началото на януари и осъзнаването на ролята, която християнството все още продължава да играе в страните от континента. Ние сме убедени, че докладът се появи в пленарната зала, беше одобрен и се взе положително решение по него, защото християните все по-твърдо заявяват позициите си чрез своите представители в евроструктурите. Многократно вече споменаваме, че без участие на християни в

политическия живот както в отделните страни, така и в евроструктурите, не можем да очакваме някой друг да защити правото ни на вяра и на нейното изповядване...

Ще посочим само няколко главни момента.

1. За пръв път Съветът на Европа (чрез парламентарната си асамблея) признава, че дискриминацията на основата на религия и вяра засяга не само малцинствените религиозни групи (каквото наистина е случаят в страните от Европа и в света като цяло), но че тя засяга и вярващите от религията на мнозинството, в случая - християните, които са мнозинство в почти всички европейски страни. Отбелязва се, че многократните случаи на дискриминация срещу християните често се пренебрегват от местната власт и извършителите на антихристиянски актове са придобили чувството на безнаказаност (вж. т. 1 и т. 6. 6.).

2. ПАСЕ намери подходяща (засега) формулировка за защита на правата на християните: „умерена разумна изява на вярата“. Т. е. когато християнството се изповядва умерено, без нотки на фундаментализъм или нетолерантност, то може свободно и пълноценно да се изповядва в обществото, без това да пречи на никого друго (вж. т. 2).

3. На държавите членки се обръща внимание, че не трябва да съществува никаква дискриминация срещу християните, а ако някъде християните са ограничени в своите действия, това означава, че има нарушаване на закона или погазване на демократичните устои на обществото (вж. т. 4).

4. ПАСЕ не само говори за преодоляване на дискримина-

цията срещу християните, но и предлага да бъдат взети мерки за защита на християнството (вж. т. 5).

5. За пръв път от тридесет години насам беше признато отново, че религиите допринасят за развитието на демократично общество (вж. т. 6.1.).

6. Защитава се правото християните да се придържат към нравствените ценности на християнството и на работното си място (нещо, което в много западноевропейски страни е забранено със закон) (вж. т. 6.2.2.).

7. Парламентарната асамблея на Съвета на Европа настоява да се зачита правото на родителите да осигурят на децата си християнско образование (при спазване на общите условия на съвременното критично и плуралистично държавно образование) (вж. т. 6.2.3.).

8. Препоръчва се местната власт да не препяства мирното изповядване на християнството, правото на публични изяви (напр. на християнските проповедници), на демонстрации и т. н. (вж. т. 6.3., 6.4. и 6.5.).

9. Медиите в отделните страни трябва да избягват налагането на негативни стереотипи и разпространяването на предразсъдъци срещу християните (това ще рече медиите да бъдат огромявани в християнството) (вж. т. 6.7.).

10. Да се позволи християнски общности, колкото и малки да са те, да бъдат регистрирани като религиозни организации, без да им се налага да преодоляват излишна бюрокрация (вж. т. 6.9.).

След тричасови дебати ПАСЕ приема резолюцията с 67 гласа „за“, 2 гласа против и 15 въздържали се.

По www.dveri.bg

Няма да ви оставя сираци

Моето име е Бошко Рогулич. Роден съм в Сплит, Хърватия, на 20 януари 1977 г., където завърших основно и средно образование - дърводелец и търговец. В кармилския орден влязох през март 2010 г. и същата година - в новията в гр. Крък, който се намира на остров Крък. Там положих своите първи временни монашески обети на 8 септември 2010 г. След това отидох в манастира ни в Загреб, където работих в сакристията и по същото време следвах в Института по духовност. Сега живея в София, където продължавам моето монашеско формиране в кармилската монашеска общност в града.

Анджелина Джоли: Папа Франциск е необикновена личност

След прожекцията на филма „Unbroken“ (Несломим) в Папската академия на науките Анджелина Джоли, която е режисьор на филма, бе приета на частна аудиенция от папа Франциск. Тя бе с две от шестте си деца. В много сърдечен разговор папа Франциск е благодарил за интересния филм и особено за нейната активна благотворителна и милосърдна дейност по целия свят. Тя с гордост му е заявила, че тези качества е наследила от майка си, която е френцуюйка, както и от католическите монахини в колежи-

те, където е учила. На раздяла папа Франциск, прегръщайки децата й, пожелал много здраве и успехи. На излизане в много приповдигнато настроение Джоли е заявила пред многобройните журналисти: „Бях само чела, слушала и гледала по телевизията папата. Той ме прие и за мен бе огромна чест. Завладя ме, плени ме, покори ме. Не познавам по-голям и велик човек. Прекланям се пред тази необикновена личност. Той е добра поличка за нашето време. Бог да го закриля!“

Петър КОЧУМОВ

4 ИСТИНА VERITAS
Брой 3 (1496)
март 2015 г.

Укрепете сърцата си

От стр. 2

светиите; но тя също е общение в светите неща: Божията любов, разкрита ни в Христос и във всичките му дарове. Сред тях се намира и отговорът на тези, които се оставят да бъдат докоснати от тази любов. В това общение на светиите и в това участие в светите неща никой не притежава само за себе си - това, което има, е за всички. И тъй като сме съединени в Бог, ние можем да направим нещо за далечните - за онези, които само с нашите собствени сили не бихме могли да достигнем - защото с тях и за тях се молим на Бог, за да се отворим всички за Неговото спасително дело.

2. „Къде е брат ти?“ (Бит. 4, 9)

ЕНОРИИТЕ И ОБЩНОСТИТЕ
Казаното за Вселенската църква трябва да се приложи в живота на енорията и общностите. При тези църковни реалности имаме ли усещането, че сме част от едно само

тяло? Едно тяло, което едновременно получава и споделя това, което Бог иска да даде? Тяло, което познава и се грижи за своите най-слаби, бедни и малки членове? Или се прикриваме зад една универсална любов, която се грижи за най-отдалечените от нас по света, но забравя Лазар, седнал пред собствената си заключена врата? (Виж Лк. 16, 19-31).

За да получим и за да разцъфне у нас това, което Бог ни дава, трябва да се преодолеят границите на видимата Църква в две посоки.

На първо място, обединявайки се молитвено в Небесната църква. Когато Земната църква се моли, се установява общение във взаимно служение и добро, което достига до погледа на Бог. Със светиите, които намериха своята пълнота в Бог, образуваме част от това общение, в което безразличието е победено от любовта. Църквата на небето не е тържествуваща, защото е обърнала гръб на страданията на света и се радва сама.

По-скоро защото светиите могат вече да съзерцават и да се радват на факта, че със смъртта и възкресението на Исус са победили окончателно безразличието, коравосърдечие и омразата. Докато тази победа на любовта не обхване целия свят, светиите ще ходят още с нас като поклонници. Света Тереза от Лизи-йо, доктор на Църквата, пише убедена, че радостта на небето от победата на разпънатата Любов няма да е пълна, докато дори един човек на земята страда и стене: „Разчитам много да не остана бездейна на небето, моето желание е да работя още за Църквата и за душите“ (Писмо 254, 14 юли 1897 г.).

И ние също участваме в заслугите и радостта на светиите, а и те участват в нашата борба и в нашето желание за мир и помирение. Тяхната радост от победата на възкръсналия Христос е за нас източник на сила - за да преодолеем многото форми на безразличие и коравосърдечие.

От друга страна, всяка хрис-

тианска общност е призована да прекрачи прага, който я свързва с обществото, което я заобикаля, с бедните и отдалечените. Църквата е мисионерска по природа; не е затворена в себе си, а е изпратена към всички хора.

Тази мисия е търпеливото свидетелство на Този, Който иска да отведе до Отца цялата реалност и всеки човек. Мисията е това, което любовта не може да премълчи. Църквата следва Исус Христос по пътя, който я води до всеки човек, до краищата на земята (Даян, 1, 8). Така можем да видим в нашия ближен брат и сестрата, за които Христос умря и възкръсна. Това, което сме получили, ние сме го получили също за тях. По същия начин това, което тези братя притежават, е дар за Църквата и за цялото човечество.

Скъпи братя и сестри, колко много искам местата, където Църквата се проявява, нашите енории и нашите общности по-специално да станат острови на милосърдие в морето на безразличието!

3. „Укрепете сърцата си!“ (Яков 5, 8)

ОТДЕЛНИЯТ ВЯРВАЩ
Дори като индивиди имаме

изкушението на безразличието. Ние сме преситени с новини и разтърсващи образи, които ни разказват за човешкото страдание и същевременно чувстваме нашата безпомощност да се намесим. Какво да направим, за да не ни повлече тази спирала на страх и безсилие?

Най-напред - можем да се молим в общението на Земната и Небесната църква. Да не пренебрегваме молитвената сила на множеството! Инициативата „24 часа за Господ“, която искам да се разпространи в цялата Църква, също и на епархийско ниво, предвидена за 13 и 14 март, има за цел да даде израз на тази нужда от молитва.

На второ място - можем да помогнем с дела на благотворителност, достигайки било близките, било далечните благодарение на многото благотворителни организации на Църквата. Великият пост е благоприятно време да се даде израз на този интерес към другия с конкретен знак, макар и малък, показващ нашето съпричастие към цялото човечество.

И на трето място - страда-

На стр. 7

Предлагаме на вниманието ви текста на лекцията, изнесена от проф. Владимир Градев в рамките на четвъртата годишна конференция на Националния съвет на религиозните общности в България (НСРОБ), проведена от 10 до 12 октомври в Банско. Темата на конференцията бе „Ценности, парадигми и предизвикателства в междурелигиозните отношения“, като бе предвиден и панел с участие на младежи от различните деноминации, засягащ междурелигиозния диалог в интернет пространството, където католическата страна участва с интерактивната презентация на дякон Мартин Дулчев. Освен традиционните шест вероизповедания - православно, мюсюлманско, протестантско, еврейско, арменско и католическо, към работата на конференцията се присъединиха: БАН (Институт за изследване на обществата и знанието), Богословският факултет на СУ „Свети Климент Охридски“, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Уицверситетът по библиотекосъзнание и информационни технологии и фондацията „Конрад Аденауер“.

(Продължава от бр. 2)

И тримата са смутени и разтърсени от срещата с другия. Чужденецът действително е друг, носи със себе си неизвесното, може да бъде източник на осезаема заплаха. Гостоприемството не е лесно. Tout autre est tout autre. Всеки друг е всеки друг! Изцяло другият е изцяло друг! Не можем да различаваме, трябва да вярваме, заключава френският философ Дериде. Безусловно, ала безусловната вяра не е човешка способност, а божи дар, който позволява на Авраам, Мария и Мухамад да превъзмогнат своя смут и да посрещат Чужденеца.

Всъщност изобщо не става дума да се приема всеки друг само защото е друг - в какво би се състояло тогава изпитанието на чужденеца? Винаги трябва да се правят разграничения особено когато сме в състояние на незнание и несигурност, в дъното на мрака, в средата на нощта. Разграничението изисква бдителност, внимание, смирение и способност да се учим от грешките и заблужденията. Да, често е мъчително трудно да се отгатнат намеренията на другия, но не е невъзможно. Съвсем не всеки чужденец е божествен гост, както показва впрочем съвсем ясно Исус, Който в пустинята отхвърля гласа на другия заради злото, което той носи със себе си. Да, това е проблемът, има го и този друг, който идва със своята истина, представя се за Божи пратеник, често дори е абсолютно сигурен, че Бог е на негово страна, че именно той осъществява Неговата воля. Как да ги разграничим?

7. Толерантността е трудна. Тя е признаването на правото на другия да живее като друг, колкото и неговият начин на живот да ми е чужд, да ме отблъсква, да чувствам дори, че ме ранява. Ето плътно забулената жена, която ситни с наведена глава след своя брат дават съпруг. Как мога спокойно да приема този най-очевиден за мен израз на потисничество и потъпкване на достоинството на жените. Законно ли е, оправдано ли е тогава да се забрани покривалото, което носи мюсюлманката? Ала не казах ли сам, че обществото е свободно, когато хората са свободни да избират как да живеят, как да се обличат, какво да правят с телата си. Мога ли да кажа то-

дебати, особено за биоетиката.

В либералната демокрация никой не може да налага своята воля с едно „защото така“ дори да има мнозинство, нито да се обосновава с догматичното и безвъпросното „защото Бог иска така“. Никой не може да налага частните си вярвания като публични норми. Демократичното пространство, в което се преплитат множество различни убеждения, изисква универсален език, който може да бъде единствено на публичния разум, колкото и той да е ограничен. Всеки, учи немският философ Хабермас, трябва да е в състояние да нап-

те вярвания и практики. Защото това е отговор на друго равнище. Той наивно предполага, че срещнатата страна е склонна да влезе в диалог, в който да бъде убедена да приеме и друга гледна точка. Илюзия е да разчитаме на нашия вкус и образование - възхитата ни от поемата за Лайла, от мистиката на Ибн Араби, от филмите на Киаростами или романите на Ася Джабар няма да смекчи сърцето на салафа (член на сунитско течение в исляма, който се противопоставя на нововъведения, привнесени в исляма от други религии или философски тече-

изобщо какво те значат? Имам или халиф звучат добре, ала ясно ли ни е към каква точно власт препраща терминът зад своята непреводимост? Нашата демократична система се основава на договарянето и диалога. Редът в мюсюлманското общество се основава на подчинението на Божия закон. Да, подчинението, а не дискутирането е висшата добродетел в този друг обществен ред. Факт е, че той е несъизмерим с нашия. Ние действително можем да се гордеем с нашите ценности и практики, ала отхвърлянето на социалните и политическите форми на другите е безмислено и безполезно. Накратко, политиката на Запада спрямо света на исляма се нуждае на първо място от внимателно разбиране, а не от невежо пренебрежение.

Прагматизмът не защитава абсолютни принципи, той изхожда от известен релативизъм и търси конкретно да се справи с проблемите, като ясно съзнава, че решенията са винаги частични и несвършени, но при все това някои са по-добри и по-ефикасни от други.

Според либералния политически модел всичко по принцип може да бъде обменено за нещо друго, което несъмнено разширява пространството на компромиса. Ала в религиозния модел има свещени неща, които не могат да бъдат заменени за нищо друго; свещеното значително намалява пространството за преговори, компромиси и договаряния. Компромисите могат да се отнасят само до „профанни“ неща. Затова либералната политика се стреми да разшири - доколкото е възможно - сферата на профанното, защото единствено в светското публично пространство са възможни компромиси и то създава благоприятната среда всеки, включително и вярващият, да действа в него според своята съвест, без да вреди и да дискриминира другите.

Прагматичният подход не е нито израз на слабостта на светската власт, нито е съдружие с дявола. Гражданското общество е силно, когато хората се убеждават да действат по един или друг начин, упражнявайки свободно своите съждения и избори, отколкото да бъдат принуждавани да го сторят.

Конфликтите следва да се решават прагматично, на основата на common sense (общия разум) и главните демократични принципи, които не допускат дискриминация и насилие. Ясно е, че не може да има компромис с онези, които си служат с тях: терористите, но и фундаменталистите. Решително трябва да сме против всички идеи, независимо откъде идват те, които насърчават, поощряват насилието, оправдават безчовечността, подбуждат към вражда, преследване и раздор, докато трябва да приемаме и развиваме тези, които очоочават, утешават, вдъхновяват, те трябва да бъдат развивани независимо дали става дума за католицизъм, будизъм, православие, ислям, анимизъм, нови религиозни движения.

Проф. Владимир ГРАДЕВ
(Следва)

Накарай ги да влязат!

гава: „Не трябва да носите забрадка... кипа... тюрбан...“ И отговорът няма ли да бъде: „Нетолерантен сте, но аз ще си слагам забрадката, ще излагам символите на моята религия както и докогато аз искам.“ Не е ли подчинението на закона единственото, което изисква от всеки либералното общество? Ала какво общо има подчиняването на закона с излагането на религиозните символи? Правовата държава се основава на пълното разделение между религиозната свобода и нейното законодателство. Да, тя съзнателно не законодателства в сферата на религиозните свободи, за да могат да останат те свободни. Има ли право и онзи, който влиза отвън в нечия култура (като чужденец или като невярващ), да иска тя да премахне своите религиозни символи - разпятия, икони и пр. Защо го иска? Защото се чувствал обиден от тях? Но защо да се чувства обиден? Всяка страна има своята религиозна традиция. Всяко изискване тя да се откаже от нея, е също тъй нетолерантно.

Няма следователно основание да се забранява носенето на бурка или забрадка, защото тя не вреди на другите, не ги дискриминира. За някои подобен вид облекла създават проблеми за сигурността и хигиената. Да, така е, ала това са практични проблеми, които могат да се решават според конкретните случаи и обстоятелства - жени на контролните пунктове, отделни басейни, специални часове по физическо възпитание в училищата и пр., без да са нужни draconicни закони, които да нарушават основните свободи. Това, което не можем да приемем, е някоя жена против волята ѝ да бъде заставена да носи бурка, да бъде насилана омъжена, да е принудена да стои вкъщи и т.н.

Толерантността не е безразличие. Аргументите и основанията в публичното пространство са важни. Религиите имат какво да кажат в тази област, още повече че практическият разум ясно показва своите граници в много

рави своите основания разбираеми за другите с достъпни за всички факти и рационални аргументи, като за целта изходи от общите демократични ценности: еднаква свобода и равенство за всеки. Гражданското общество култивира чувство за отговорност за своите вярвания и желание да се слушат и взимат предвид основанията на другите, макар и те да не подлежат на консенсус.

В съвременното общество съседът ми често идва от друга традиция и култура и не споделя моите изходни предпоставки. За да живеем заедно (и това е демокрацията), трябва да намерим общите си основания независимо от нашите вярвания и начини на живот. Нужно е да приемем различието на светогледите, като се стремим същевременно да постигнем разбирателство и съгласие по главните въпроси. Политиката съвсем не изисква пълно съгласие на различните ни възгледи за живота, а изграждане на такова публично пространство, в което различията могат взаимно да се контролират и обогатяват, да допринасят за общото благо на основата на взаимното уважение и признаване.

8. Какво следва да бъде отношението ми към жената, която носи фередже или хиджаб? Мога ли да я разубедея? Какво изобщо мога да ѝ кажа? Но мога ли най-напред да я разбера? Предизвикателство има, то е преди всичко културно. Плътно забулената жена и мъжът с буйна брада и обръсната горна уста ни се струват тъй далечни и непроницаеми, а и често ни минава тръпка на ужас и погнуса при срещата с тях. Имаме само две възможни решения: едното е разбирането и диалогът, другото е търсенето на прагматични решения. Европейският хуманизъм определено предпочита първото и в това е неговото величие. Може би е дошло време обаче, когато не трябва да се свеним и от второто.

Няма особен смисъл да се опитваме да говорим с фундаменталистите с надеждата, че с рационални аргументи ще ги убедим да се откажат от свои-

ния), за когото дългата и благородна история на ислямската култура не е развитие и обогатяване, а отклонение и изкривяване на първоначалната чистота на посланието на Пратеника. Още по-наивно е да смятаме, че има някаква реална полза от конференции за правата на човека и исляма или проекти на неправителствени организации. Не трябва да се заблуждаваме, няма как да стигнем до общи основания с тези, които се стремят - при това често с насилие - да наложат една религиозна монокултура в глобалния и мултикултурен свят. Отсрещната страна вярва в своята абсолютна истина, убедена е, че има изключителни права върху морала и не търпи друго мнение. Ние вярваме в свободата на мисълта и съвестта. Няма как и защо да приравняваме тези две позиции.

9. Предизвикателството пред модерните западни демокрации е да намерят нов modus vivendi със страните на исляма. Той е възможен единствено по пътя на частното и прагматичното решение. Трябва да приемем множеството и разноликостта на социалните актьори. При това ясно да осъзнаем, че всичко зависи от нашите гледни точки, а в случая те са несъизмерими - няма общо споделени убеждения, които да насочват някакво съвместно действие, да вдъхновяват една „обща политика“. Не можем и не бива да превръщаме собствено си схващане за демокрацията в догма и да го представяме като единственото политическо благо във всяка ситуация. Мислим собствените си политически понятия за самоочевидни и естествени: държава, конституция, легитимирани на властта от общи избори, международно признаване от ООН и т.н. В ислямския свят понятията са други - там лидерите например ги наричат имам, вали, емир, халиф. Правим ли разлика? В политическия ни речник няма място за такива понятия и той е неспособен да ги усвои. Нима само се задоволяваме да казваме тези думи? Знаем ли

„Каритас“ - едно човешко

Акцент

Бедността сред нас

Изхождайки от позицията, че бедността е посегателство над човешкото достойнство и нарушаване на основните човешки права, „Каритас“ реализира застъпнически действия пред отговорните институции с цел предприемането и прилагането на трайни мерки за намаляване на бедността и социалното изключване.

За да бъдем в още по-голяма полза на бедните и уязвими хора, направихме проучване на техните нужди. Регионални координатори на „Каритас“ проведоха специализирани интервюта с 58 представители от различни структури на Католическата църква, в това число и „Каритас“, които всекидневно полагат грижи за хора в уязвимо положение. 3935 са общо хората, чиито нужди проучихме. Сред тях имаше възрастни хора, деца и младежи в риск, хора, зависими от психоактивни вещества, самотни родители, бежанци и бездомни хора.

На база на направените проучвания „Каритас“ - България, изготви препоръки за ефективен отговор на нуждите на уязвимите хора. Те бяха представени и обсъдени на специално организирани срещи, на които бяха поканени представители от различни структури на Католическата църква, в това число и „Каритас“, на държавни институции, на местни власти и на неправителствени организации. По време на обсъжданията поставихме акцент върху въпроси, свързани с детската бедност и тази сред възрастните хора, хората, търсещи и по-

лучили международна закрила, и бездомните хора. Изложихме препоръки за въвеждането на дългосрочни и устойчиви услуги в домашна среда; за развитието на различни по форма и вид услуги за подкрепа на бездомни хора (мобилни услуги за работа на улицата, дневни центрове, резидентни услуги); за осигуряване на пълен достъп до националната образователна система на хора, търсещи закрила, и бежанци.

Едновременно с тези свои дейности „Каритас“ - България, следи с интерес и поетите от правителството ангажименти за намаляване на бедността и изготви доклад „Къде сме сега и какъв е пътят напред?“, в който освен анализ на ситуацията на бедност в България даваме и препоръки към българското правителство, които да способстват за по-ефективното постигане на целите за подобряване качеството на живот на хората в уязвимо положение.

Стъпвайки върху практическия си опит на базата на изслушване и обследване на проблемите на крайно нуждаещите се, „Каритас“ ще продължава да бъде мост на гласовете на бедните хора към отговорните институции и ще продължава да изисква от тях предприемането на трайни и адекватни мерки за справяне с бедността. Защото да нахраниш гладния е добро дело, но да му помогнеш да се изправи на крака и да започне да води достоен живот е мисия, която всички ние дължим на човека в нужда.

„Каритас“ в България

Отваря врати Консултативно-информационен център за бежанци

„Каритас“ - София, разкри Консултативно-информационен център за бежанци, за да бъде в още по-голяма помощ на хората, потърсили подслон в България. Центърът се намира на ул. „Антим I“ №93, близо до Женския пазар, където се съсредоточава бежанската общност. Дейността му включва курсове по български език, насочване и придружаване до институции, оказване на психологическа помощ, както и подкрепа в процеса на интеграция - практическа помощ при търсене на жилище и работа, съдействие за записване на деца в български училища и др.

В центъра, който е своеобразно разширение на дейността на „Каритас“ - София, в подкрепа на бежанците, се осъществява и съвместна оценка на нуждите и последващи консултации относно правата и задълженията на потърсилите закрила в България, реда и процедурите за ползването на съществуващи социални, медицински, правни и образователни услуги, насочване и придружаване за включване в тях. Сътрудниците на „Каритас“ ще бъдат на разположение на бежанците, нуждаещи се от помощ, в моменти, в които те се затрудняват с избора си на действие.

Позиция

„Каритас“ се застъпва за мир в Украйна

Общото споразумение между лидерите на Украйна, Русия, Франция и Германия за прекратяване на боевете в Източна Украйна, считано от 15 февруари 2015 г., е значимо постижение на фона на стотиците невинни жертви, които загиват всекидневно в конфликта. Важно е обаче споразумението да бъде последвано от по-нататъшни стъпки, които страните в конфликта трябва да предприемат за постигане на траен мир.

Семейството от организации на „Каритас“ по света е силно разтревожено за милионите хора, страдащи от войната в Украйна. Нашите сътрудници и доброволци правят всичко по силите си, за да помагат там на страдащите хора. Много от тях са в тежко състояние - болни и ранени. Децата са дълбоко травмирани. Много семейства остават без покрив. Те имат нужда от дрехи, храна, вода, лекарства. Със засилването на конфликта броят на пострадалите хора се увеличава. Настоящата

картина сочи, че цифрата от над 2 000 000 души в нужда може двойно да нарасне, ако ситуацията продължи да се влошава.

„Каритас“ настоява споразумението за мирно прекратяване на огъня в Украйна да осигурява гаранции за сигурността на гражданите и хуманитарните работници. „Мирното прекратяване на огъня е изключително важно. Така нашите екипи ще могат да работят при по-безопасни условия, а това ще увеличи възможността им да достигнат по-лесно до пострадалите и особено до най-уязвимите хора“, сподели вицепрезидентът на „Каритас“ - Европа, Андрей Васкович.

„Каритас“ всекидневно полага усилия да облекчи човешката трагедия, която войната причини в Европа. Оказана е подкрепа на над 44 000 души, които са били принудени да

напуснат своите населени места, и е осигурена директна помощ на още стотици украински бежанци в Русия. „Искаме да изпратим послание за надежда на жертвите на този конфликт. „Каритас“ е там с тях. Съпреживяваме тяхното страдание, помагаме им да преодолеят това ужасно изпитание“, подчерта президентът на „Каритас“ - Европа, Ернст Гилен.

Факти и цифри:

Над 900 000 са напуснали домовете си.

600 000 са напуснали Украйна, като повечето от тях са се отпразили към държавите, граничещи със страната.

5.2 милиона живеят в района на конфликта.

С повече знания към по-големи отговорности

„Каритас Витания“ стартира инициативата „С повече знания към по-големи отговорности“, имаща за цел да развие капацитета на организацията чрез повишаване на знанията и уменията на нейните доброволци и служители. Предвидени са редица обучения и семинари, обособени в няколко основни теми, сред които: „Доброволчество“, „Социални дейности и сътрудничество с общинската власт и с други неправителствени организации“, „Начини за финансиране чрез европейски програми“. Акцент ще бъде поставен върху обмяната на опит за добри примери и практики с други неправителствени организации.

„Като християнска организация, работеща за подобряването на живота на социално слаби граждани, хора в неравностойно положение или

отритнати от обществото, ние се стремим да разширим обхвата и вида на предоставяните социални услуги. Смятаме, че е изключително важно това да върви ръка за ръка с насърчаването на доброволството и работата с доброволци, основаваща се на „принципа на трите добродетели: любов към ближния, правда и милосърдие“ (Устав, чл. 6). С тази инициатива планираме да насочим вниманието си към настоящите и бъдещите доброволци на организацията и нейните служители, като акцентираме върху повишаването на техните възможности чрез придобиване на нови знания и умения, които да приложат в работата си като сътрудници на организацията“, сподели Мария Чепишева, изпълнителен директор на „Каритас Витания“.

„Каритас“ в България

Духовни упражнения за „Каритас“ - Русе

Сътрудниците на „Каритас“ - Русе, се включиха в редица духовни упражнения от началото на годината. Едната от беседите бе водена от отец Валтер Гора - енорийски свещеник на енория „Свети Павел от Кръста“, който сподели своите разсъждения за това как хората откриват Бог и за ролята на християнските ценности и морал.

Като продължение на беседата, проведена от отец Валтер, през февруари се състоя поредно духовно упражнение, този път водено от отец Страхил Каваленов - енорийски свещеник в Габрово и Велико Търново. Тема на беседата беше Апостолският символ на вярата.

Духовните беседи затвърждават чувството за синхрон между мисията и ценностите на „Каритас“ и собственото светосъществуване на служителите. Общуването с духовен водач остава удовлетворение и допълва осведомеността на хората, които са приели работата с нуждаещи се като свое призвание.

6

ИСТИНА
VERITAS

Брой 3 (1496)
март 2015 г.

Семейство

Сътрудниците на „Каритас“ се присъединиха към Световния ден за молитва, размисъл и борба с трафика на хора чрез обща молитва

На 8 февруари 2015 г. се отбелязва Световният ден за молитва, размисъл и борба с трафика на хора. Сътрудниците на „Каритас“ се присъединиха към световната инициатива чрез обща молитва, изречена в 11.00 ч. в уединение или сред близки.

Световният ден за молитва е инициатиран от Папския

съвет за пастирска грижа за мигранти и пътуващи хора, Папския съвет за справедливост и мир и Международния съюз на генералните настоятели. Предвижда се да се провежда ежегодно на 8 февруари - Деня на света Жозефина Бакинта. Целта на световния ден за молитва е да повиши чувствителността към „съвременната форма на робство“, погазваща основните човешки права и свободи, да събуди съпричастност и воля за намиране на решения за противодействие чрез предприемането на конкретни действия.

7

ИСТИНА
VERITAS

Брой 3 (1496)
март 2015 г.

Укрепете сърцата си

От стр. 4

нието на другите е призив за обръщане, защото нуждите на моя брат ми напомнят за крехкостта на моя живот, моята зависимост от Бог и от братята. Ако смиренно просим Божията благодат и приемем границите на нашите възможности, тогава ще се доверим на неограничените възможности, които съдържа Божията любов. И ще можем да устоим на изкушението на дявола, който ни кара да вярваме, че можем сами да спасим себе си и света.

За да се преодолеят безразличието и нашите претенции за всемогъщество, бих искал да помоля всички да живеете времето на Великия пост като време за обучение на сърцето, както каза папа Бенедикт XVI (Енциклика Deus Caritas est, 31). Да имаш милостиво сърце, не означава да имаш слабо сърце. Който иска да бъде милостив, се нуждае от сърце силно, здраво, затворено за изкусителя,

но отворено за Бог. Сърце, което позволи да бъде пропито от Духа и да води към братята и сестрите по пътищата на любовта. Изобщо едно бедно сърце, което познава собствената бедност и се раздава за другите.

Затова, скъпи братя и сестри, желая да се моля с вас на Христос през този Велик пост: „Fas cor nostrum secundum cor tuum“ - „Направи нашето сърце подобно на Твоето сърце“ (моление от литанията към Пресвето сърце Исусово). Тогава ще имаме силно и мило-сърдно сърце, бдително и щедро, което няма да се затвори в себе си и няма да попада във водовъртежа на глобализацията на безразличието.

С това пожелание ви уверявам в моята молитва, та всеки вярващ и всяка църковна общност да премине плодотворно времето на поста и ви моля да се молите за мен. Нека Господ да ви благослови и Дева Мария да ви закриля.

Папа Франциск

Не забравяйте да се абонирате за вестник „Истина-Veritas“ в най-близката пощенска станция. Каталожният номер на „Истина-Veritas“ е 347.

(Продължава от бр. 2)

Този, който се е посветил на покаяние и на поправяне, да знае, че ще бъде оправдан за своите престъпления и ще получи проща за миналите вина само когато почувства своето сърце напълно свободно от привлекателността на тези пороци и от въображенията, които те предизвикват в него.

Ето и друг цитат, този път на Руфин от Аквилея (коментар на апостолския символ, 40):

„Езичниците с ирония казват, че сме заблудени, че може ли този, който е извършил убийство, да не е повече убиец, или извършилият изневяра - прелюбодеец. На тези възражения не може да се отговори с разум, но само с вяра. Помислете - Този, Който върна зрението на слепите, слуха на глухите и позволи на хромите да ходят, Той не може ли да ни възвърне невинността загубена?“

След Фатима нашето поклонничество продължава до Сантяго де Компостела - едно от най-старите и известни места за поклонение, особено

да продължим пътя си към Бог с облекчение, по-леки в подаването на ръка, в даряването с усмивка, без непрестанния песимизъм, убиващ радостта, но търсеки доброто във всеки и във всичко.

Ето и някои правила за поклонника, открити на пожълтял от времето лист, окачен в един от скромните хотели по пътя за Сантяго.

Първото от тях гласи: Не бързай! Вървейки в планината, си даваш сметка по пътя на контраста, че в нашия свят, в нашето всекидневие, на работа или на училище липсват спокойствие и тишина. Обрат-

шен глас или в този диалог с Господ, който е молитвата. Нека да оставяме пространство за Него и не изпълваме всичко с нашето знание винаги и за всичко. Не бързай да налагаш своите мисли, остави се да бъдеш инструмент в ръцете на Бог, готов да изпълниш всяка Негова воля. Нека запазим тишината в душите си, защото само така бихме чули Божия глас, защото само в нея зреят важните неща в живота - обръщането, жертвата, любовта. Философът би казал - без паузата между думите няма смисъл речта.

Поклонничество до Фатима и Сантяго де Компостела

но, има много бързване, искаме да имаме всичко, и то веднага. Това е валидно на материално ниво, но може би още

Третото правило е самотата. Не се страхувай да продължиш пътя си сам пред лицето на земята, пред себе си, пред Бог. Знай, че има и други, които вървят заедно с теб, но че крачките, които правиш, че умората, която понасяш, са именно твоите. Свикнали да бъдем заобиколени с глъч и много хора, винаги в действие, не се ли опитваме така да заглушим или да преместим във времето отговора на този вътрешен глас, на тази неудовлетвореност и докога ли ще издържим, без да останем насаме със себе си, без да направим крачката. Уж търсим срещата с Бог, но чуем ли стъпките Му, не бързаме ли да се разсеем с нещо друго, пък било то и полезно, не се ли крием като Адам между дърветата в райската градина? Често не стигаме до тази близост, желана на души, защото тя води със себе си отговорност, разкаяние, слабост, промяна. А промените пречат, разбъркват винаги нашите мисли, под съмнение поставят нашата сигурност. В крайна сметка страхът от самотата маскира един друг страх - страха от промени, от радикални решения, взети в първо лице.

Четвъртото правило е усилено. Вървейки, ти започваш да чувстваш умората. И ето - идва изкушението да си кажеш „не мога повече“, да се предадеш и вземеш колата, да избереш удобството и бързината, да избереш сигурността пред риска, пред трудността, пред кръста. Но знай, че понякога е добре да се изгубиш в планината, да спиш на земята. Човешкият дух се пречиства само с усилие. Без Голгота не би имало Възкресение. Не се страхувай от кризите, които разтърсват душата, а от инертното безразличие, което ти казва, че ти е наред всичко.

И ще завърши с едно пето правило. Това е умереността. Въпреки че чистият въздух и движението ти отварят апетита, на планината не трябва да си прекалено сит, добре е да чувстваш лек глад. Не се касее за мазохизъм, а за господството на духа, касее се за готовността да споделиш с другите и това малкото, което имаш, което знаеш, което си.

Отец Петко ВЪЛОВ

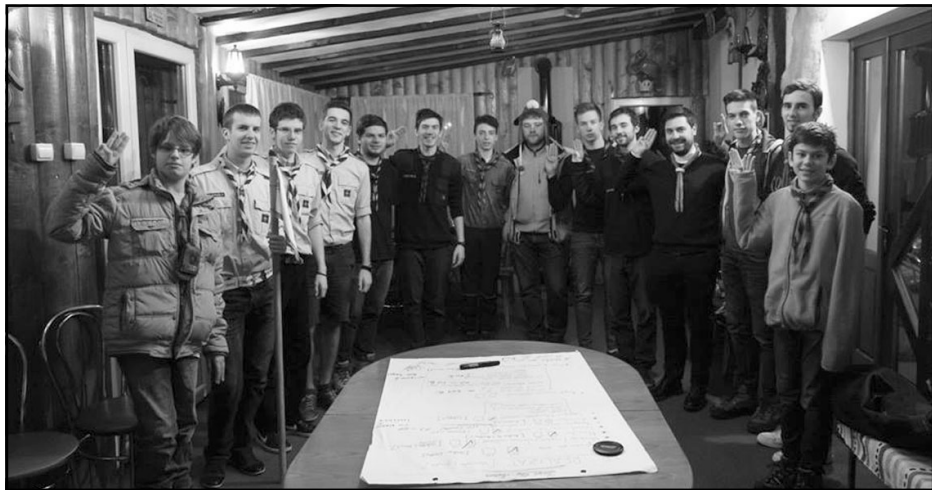
но след като достъпът до Палестина ставал все по-труден. Тук е базиликата с гроба на свети апостол Яков Големия, чието тяло било пренесено от двама негови ученици след мъченическата му смърт в Йерусалим. Погребан в полето, след много време знак от небето посочва мястото на гроба. Тук впечатляващи са архитектурата, изкуството на барока, но не помалко и поклонниците, които прииждат отвред уморени, потни, обути с джапанки и чехли заради подутите и изпонаранени крака. Тези, които са изменили пътя пеша, се разпознават освен по външността им също и по начина, по който се поздравяват, показващ близостта, спечелена със споделянето на пътя и несподирите. Могат да се видят младежи и девойки, насядали по земята, уморени, но пълни с живот - знак, че има надежда за човечеството. За цял живот те ще бъдат осени от това преживяване, щещи носят тази чиста и есенциална вяра където и да отидат, надявайки се, че обществото няма да ги задуши с материализма си, веднъж открили колко малко му трябва на човек - смисъл, вяра, семплата, приятелство и неподправена радост. Пътуването за тях се бе превърнало в пречистване, в освобождаване от ненужното. И не само благодарно да им завиждаме, но нека и ние в заключение да помислим какво от раниците си да извадим, за да можем

по-видимо на духовно ниво. Духовната забързаност е нещо често срещано днес сред различни духовни течения, които предлагат да се освободим от тази християнска добродетел - търпението, с цел да се достигне лесно и бързо до едно духовно изживяване. Християнската молитва, ежедневната вяроност към четенето на Словото Божие предполагат да им дадем време и приемем с търпение дните на душевна празнота и формалност. За да вникнем в дълбочината на всяка реалност, която ни поднася животът, ние се нуждаем от спирит, от моменти на тишина и размисъл. Стотици километри не се изминават бързо. Така е и с живота. В своето пътуване към Йерусалим Исус също не бързаше, а се спираше, за да почине, за да се моли, спираше с хората по пътя, с болните, които изцеляваше, без да подмине никого; не съществуваша други по-важни неща - оправдания. Изпълнението на Божията воля включваше неминуемо тази добродетел - търпението.

Едно второ правило при изкачането на планината е мълчанието.

Вървенето е повече вслушване, отколкото говорене, вслушване в себе си, в другите, в творението, в Бог. Не се касее за пълно мълчание. Но за нагласа към слушане. Първият половин-един час се говори, но после, час по дир час, се върви заедно в мълчание, вслушвайки се в своя вътре-

Скаутски лагер Stațiunea Borșa, 30 януари - 2 февруари

Скаутството в Католическата църква в България, което е с десетилетна, но леко накъсана история, отново започна да цъфти. По инициатива на отец дякон Мартин, наскоро завърнал се от обучението си в чужбина, и на някои от „старите“ скаути движението на католическите скаути в България отново събира сили и млади попълнения. Символично последният шеф скаут Николай Кандиларов днес е пръв шеф на обновилите се инициативи за скаутска дейност при Католическата екзархия в София. Ставри Ангелов, изпитаният директор, ще бъде

координатор-секретар на сдружението, а Юлиан Атанасов - домакин, подпомаган от Юли Кривошиев, който гордо предава скаутския дух на второ поколение - на своя записал се син Дани. Разбира се, има и новости: женски клон на водачките, организиран съвместно със скаутите момчета и воден от Миша и Мария Манолови, които ще са съответно с дължности на иконом и заместник-управител на формиралото се сдружение „Католически скаути - България“. Така тази католическа дейност за младежи и юноши, започната някога от лорд Баден Пауер, днес ще бъде пълноправна част от опита и живота на Католическата църква и ще я краси не само с инициативи, свързани с младежта, но и с педагогика за обучение и възпитание на подрастващите, желаещи да се впуснат в

това приключение за издръжливост и каляване на тялото, духа и разума - всичко това на фона на моралните и духовните ценности на християнския живот.

Като знак на внимание и от страна на Международната скаутска организация новосформиралото се движение на Католически скаути - България, беше поканено да участва в образователен лагер в Румъния. С радост изпратихме няколко представители. Преживяването беше очарователно и много полезно като пример за започващото се у нас. Програмата беше изпълнена с теория и практика на различни нива. С гордост можем да кажем, че това е наш първи международен лагер - предвестник на организация се за това лято.

Отец дякон Мартин ДУЛЧЕВ
На смп. II

Възвестявайте радостта на Евангелието

От смп. I

вярата. Слабото познание на вярата води до слабо участие в живота на християнската общност. Този, който изповядва вярата, трябва да бъде въввлечен в истината, която изповядва, да я засвидетелства, да проличи лично преосмисляне, ясна идентичност, да знае защо и в Кого вярва. Прегръщането на християнството трябва да бъде свободен, личен и носещ радост акт, а не просто уморен жест на принадлежност към една традиция.

Друго съвременно негативно последствие е т.нар. приватизация на вярата, като се забравя, че тя е личен акт, но същевременно и еклезиален (църковен) акт. Църквата е, която вярва и предава на идните вярата. „Аз вярвам“ е свързано по необходимост с „Ние вярваме“. Ние не сме сами в нашия път към Бог. Мога да допълня, че истинската вяра не е тази - по-удобната, взета по избор от супермаркета на религиозното; тя е вярата, която ни е предадена от Църквата - пазител и оторизиран тълкувател на завещаното от апостолите.

В т. 166 на вече цитирания документ папата обръща внимание и на друг аспект от катехизиса - т.нар. мистагогичен подход, свързващ постепенната подготовка с литургичния живот и въвличането на цялата общност в съпровождането на неопита във вярата.

Друго голямо предизвикателство, пред което е изправена веро науката, идва от културата на интернет пространството, навлязла с всички сили в живота на всички, особено значима за този на бъдните поколения. Един от първите плодове на глобализацията, това явление е фактически нова култура със свой собствен език, поведение и дори патология. „Апаратите“ стават все по-леки и мобилни, не забравяме да ги носим със себе си, не ги гасим, свързани постоянно в мрежата (звучи шеговито, но младежи споделили с монс. Фиси-

кела, че понеже на това място нямало мрежа, били принудени да говорят с родителите си). Езикът се модифицира в кратки изразни форми, често не повече от 140 знака, SMS-и се ползват в някои страни дори за катехетични цели, акцентирайки върху ключови думи. Как да евангелизираме дигиталното поколение? Как да се преведе една култура - богата на хуманизъм, в култура, доминирана от техниката? Как да представим на нашия съвременник Исус като ключ за прочита (декодер) на живота? Вярата не е стока за закупуване on line, тя е една провокация за намирането на себе си. Ясно е, че вероучението не може да остане със същите характеристики от миналото.

На срещата бе засегнат и обръщането на катехиста. Пак по думите на епископ Рино Фисикела - добре е епископът да възстанови своята функция на пръв катехист, като съзнава, че не може да делегира това свое служение на някой друг. Добре е катехистите в своята работа да бъдат подпомагани духовно и богословски от енорийските свещеници особено при по-трудни или актуални теми, да не се чувстват изоставени сами на духовното поле. Всеки вярващ според силите си трябва да се противопоставя на ширещите се форми на верско невежество, задълбочавайки познанието на своята вяра и на надеждата, която тя носи със себе си (вж. 1 Петър 3, 15). Катехистът трябва да знае да разказва вярата от първо лице единствено число с убеденост и ентузиазъм. Трябва да е харизматичен, трудолюбив, отдаден. Да бъде пример за църковна ангажираност, човек на молитвата...

След увода на прелата в зала „Свети папа Пий X“ (в близост с базиликата „Свети Петър“) на участниците бе дадена думата в рамките на 10 минути всеки да представи положението с вероучението в своята страна. Присъстваха представители на почти всички епископски конференции в Европа. Моята задача бе от най-леките естествено поради липса на каквито и да е католически учебни заведения, включително и центрове за подготовка на катехисти, налични иначе във всеки диоцез (в какво-

то средище би могъл да се превърне например „Центърът за кармелитанска духовност“ в София).

Колкото до обучението по религия в държавните училища, навсякъде в Европейския съюз то е избираемо (освен в Гърция и Кипър, където е задължително, и във Франция, където заради светския характер на републиката този избор е недопустим). За България характерното е, че учебниците по религия са в два варианта: православие и ислям, и че родителите на ученика трябва да решат дали да го запишат или не, като минималният брой на записани, за да се създаде паралелка, е 12 души. Подобно е било положението и в Румъния, но поради нов закон часът по религия ще бъде заменен с час по „История на религията“, като учениците ще трябва сами да решат дали да се запишат, а преподаватели вместо досегашните богослови ще могат да бъдат и хора с друг хуманитарен профил, което е тенденция към секуларизирането на предмета. В традиционна католическа Ирландия държавата също упражнява натиск дисциплината религия да е отворена към по-голям кръг от вероизповедания и към невярващи с акцент върху междурелигиозния диалог, философската етика и общочовешките стойности. В Унгария училищният предмет се нарича „Вяра и морал“ и се радва на повече от 50% посещаемост, като курсът в началното училище е задължителен. Но дори и там катехистите преминават през 3-годишен подготвителен курс, получавайки съответния сертификат. Чехия е страната с най-висок процент обявили се за атеисти сред населението. Едва 14% са заявили принадлежност към определена религиозна общност. В Литва за вероучение ползват преведения от италиански катехизис на отците салезиани „Mio Catechismo“ (ed. LDC), издаден от Католическия университет на гр. Каунас и одобрен от епископската конференция. Друг добре приет катехизис е новозизлият в Испания „Свидетели на Господ“ (споменавам го, в случай че Епископската конференция в България реши да търси подходящ общ учебник).

За да илюстрирам нивото на вероучение в Хърватия, е дос-

татъчно да спомена, че само в университета на гр. Осиек 600 студенти всеки вторник се събират за катехизис, включващ и обожаване на Пресветото тайнство, а всяка година 5-6 хиляди студенти правят Кръстен път, изминавайки пеша на ден 30 км. Друг рекордър в показателите е Полша със своите 30 000 катехисти, завършили богословие, ангажирани (и платени от държавата) на пълно работно време. А освен катехизиса за възрастни имат и такъв, адаптиран към хората с увреждания. Португалия също е между отличниците с 50 000 катехисти доброволци. Два пъти месечно провеждат и катехизис за родителите заедно с децата им. Освен че виждат какво учат децата, родителите си опресняват познанията, а в къщи се молят заедно с децата си, като така са подкрепени в естествения им роля на възпитатели и катехисти във важния континуитет между училището и семейството. Друга похвална инициатива е общата молитва (веднъж седмично) на енорийския свещеник с децата, взели Първо причастие през годината, както и провеждането на духовни упражнения за ученици. При проведената анонимна анкета сред учениците Църквата е била приятно изненадана от високата оценка, която е получила.

Някои неща лично на мен (като единствения „източен“ между присъстващите) ми дойдоха в повече - като 10 години продължителност на катехезата (в различни форми), 3 години подготовка за миропомазание (конфирмация), което като тайнство по същество е дар безвъзмезден на Свети Дух, което Църквата по Божи мандат и задължение дарява, курсове за кръстници и родители на кръщаващите се деца, като по принцип кръщение не може да бъде отказано, когато е поискано с чисто намерение. Да не говорим за пожелалите тайнството венчание - колко курсове и документи трябва да имат налице, за да бъдат допуснати до олтара.

Но да продължим по темата. В Шотландия катехистите (всички са миряни) трябва да получат писмено одобрение (нещо като хабилитация) от местния епископ, който има

право да ги препита по предмета. В Англия особено внимание се отделя на „невъцърковените“ католици и на непрактикуващите вярата си родители на деца, посещаващи катехизиса. На широко разпространение се радва и Youcat (младежкият катехизис от Мадрид). Отчита се и важността от формирането на общност, способна да приеме и интегрира новопокръстените и оглашените. Търси се как тези хора да бъдат представени на общостта по някакъв осезаем начин. Ясно е, че главно действащо лице на новата евангелизация трябва да бъде целият Божи народ, а бенефициентът, целта - своите, хората, напуснали или отдалечили се от собствените Божии дом.

Във Франция катехизис се преподава само в католическите училища и енории. Подготовката за приемане на тайнствата е недостатъчно. Катехистите са по-скоро аниматори (не всички са католици), които търсят да приобщат към верското също и теми от морала и религиозната култура. Набляга се на духовното, на личната среща с Христос. Доброто познаване на Свещеното писание е в центъра на подготовката на катехетите. Използва се и курсът „Алфа“ за възрастни. (Една скоба за тези, които не са чували за този курс; той е по модел на Англиканската църква, но приложен и в много католически общности. В България, адаптиран, се използва в Централния софийски затвор, привличайки вниманието на задържаните към теми като добро, мир, човечност, уважение към другия, правещи ги по-добри граждани). Във Франция както и в останалите европейски страни е особено добре прието и широко изучавано папското напътствие „Evangelii gaudium“, което е преведено и на български (в pdf формат на сайта на Католическа църква в България), но по никакви причини все още не е отпечатано на хартиен носител.

Естествено срещата не мина без света литургия на гроба на свети Петър (Grotte Vaticane) и обяд в „Casa Santa Marta“, където на съседна маса в дъното на „столовата“ (фиксирано меню) обядваше и папата.

Отец Петко ВЪЛОВ

Епископ Епифаний Шанов

На 17 февруари 2015 г. се навършиха 75 години от момента, в който епископ Епифаний Шанов приключва своя земен живот и се преселва във вечността. Неговият 92-годишен земен път е изпъстрен с много радости и тъга, успехи и неуспехи, завоевания и загуби! Но нито за момент не губи вярата и народността си!

Нека си припомним един кратък епизод от дейността му на наставник на българите католици в Македония, описан във вестник „La Croix“ XXXIV-e annee, Numero 9420 (29.11.1913), p.4:

„Рано сутринта на 16 септември епископ Епифаний Шанов е арестуван от гръцките власти в с. Долни Тодорак и е разпитван по следния начин:

- Откъде си ти?
- От Солун.
- И защо си дошъл?
- Имам разрешение. Дошъл съм да посетя моите католици.
- Но какво е твоето родно място?
- Роден съм в Казанлък, но от 40 години вече живея в Солун.

- А така, ти си българин!
 - Разбира се! Господине, престъпление ли е да си българин? Господ ме е направил българин и не бих се нареكل другояче, а колкото до религия, съм католик...“

Каква смелост се е искала от него в този момент! Каква силна вяра! Какъв български дух!

Искам в негова памет да споделя с читателите на вестника три новооткрити предмета, свързани с неговия живот.

Първият е екземпляр от „Горски пътник“ на Г. С. Раковски, издаден през 1857 г. и съпътствал го по време на прес-

тоя му в Рим, Солун и Казанлък. Съхранява се в библиотеката „Искра“ - Казанлък. На челната страница има надпис на латински: Ex libris Epiph. G. Scianovi (Из книгите на Епиф. Шанов - прев. С.П.), сн. 1.

На втората страница има надпис: „Българските ученици от Белград, на българските ученици в Аграм (дн. Загреб б.р.), а тия на Епифаний Генчев Шанов от Казанлък в Рим. 1870 година“ (сн. 2).

Това малко книжле, изпълнено с български борчески дух, явно го е крепяло и му е давало сили наред с духовни-

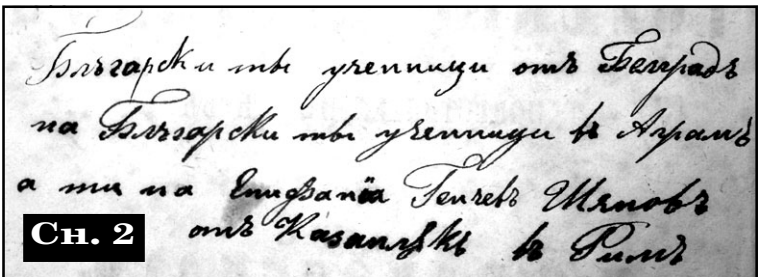
Сн. 3

те му задължения да върши и много народополезни дейности.

Вторият предмет е свързан със самия край на земното му пребиваване. Това е некролог за дядо Епифаний, публикуван в казанлъшкия вестник „Искра“, 26. II. 1940 г. От текста се вижда на какво уважение се радва и сред съгражданите си, които не се отличават с кой знае каква любов към униатите.

И третият предмет (най-спорен от всички) е вероятната надгробна плоча на владиката. За наша радост тя е пренесена в двора на екзархията (с безвъзмездната помощ на строителна фирма „Елит ВК 2000“ - Казанлък) и всеки, който се интересува, може да я разгледа (сн. 3). Плочата е солидна, с тегло над 500 кг! Текстът на нея е епитафия, от която става ясно, че под нея е бил погребан висш архиерей или виден гражданин на Казанлък. Датата в края на недовършената плоча съпада с датата на раждане на епископ Шанов, която се считаше за меродавна до момента на намиране на неговия смъртен акт в служба ГРАО Казанлък.

Лека му пръст!
 Инж. Стефан ПАПУКЧИЕВ, КдВ, председател на фондация „Оазис“ - Казанлък

Сн. 2

9

ИСТИНА
VERITAS

Брой 3 (1496)
март 2015 г.

Свети Григорий Велики-Двоеслов

Свети Григорий се родил около 540 г. в Рим. Родителите му били богати и знатни и ревностното благочестие било отличителна черта на цялото семейство. Майка му Силвия е причислена от Римската църква към лика на светиите. Неговата родственица Тарсила преди смъртта си видяла самия Христос, който я викал към вечен живот.

Добрите примери и наставления подействали благотворно върху сърцето на момъка. Желаяйки напълно да се посвети на Бог, Григорий рано оставил светската служба, в която вече достигнал важен сан - префект (управител) на Рим. Той постъпил в манастира „Свети апостол Андрей Първозвани“, построен

просвещава душите със светлината на истината и Бог благословил трудовете му. Покръстването на много езичници и укрепването на християнската вяра в Британия (Англия) са неразделно свързани с името му; заради големите си заслуги той е наречен Велики.

Григорий от малък бил със слабо здраве, но това не му

пречело постоянно да работи. Той написал много книги: тълкувания на някои места от Светото писание, молитви, беседи и диалози за живота и чудесата на италиейските светци. Заради това съчинение, написано в диалогична форма, той бил наречен Двоеслов (от гръцки Диалогос - Събеседник). Свете-

цът написал и чудното житие на своя съвременник и учител преподобни Бенедикт Нурсийски. Нему се приписва и окончателното съставяне на литургията на преждеосветените дарове, която до негово време се извършвала по устно предание. Той бил крайно милосърден към нещастните. На първо число всеки месец раздавал помощи, като посещавал болни и сиромаси, прислужвайки сам с най-голямо смирение. По този случай се запазило за него трогателно предание.

Веднъж, когато бил още монах в манастира „Свети Андрей Първозвани“, при него се явил един човек, който със сълзи му разкажал, че бил стопанин на кораб и в буря изгубил кораба си с всичката своя и чужда стока. Григорий, като го изслушал, дал му шест златни монети. След един час просителят пак дошъл при него. „Съжали се над мене, рабе Божий! - казал ми той. - Ти ми даде малко, а аз загубих много.“ Григорий му дал още шест жълтици. Но тоя човек дошъл и трети път, казвайки: „Имам голям дълг, помогни ми!“ Григорий нямал повече пари, но дал на нещастника едно сребърно блюдо. Няколко време след това свети Григорий, бидейки вече папа, заповядал веднъж - според обичая си - да приготвят у дома му обед за дванадесет бедни странници. За свое учудване той видял, че на трапезата седят не дванадесет, а тринадесет души. Казал това на домакинята, но този го уверявал, че обядват само дванадесет души. Тринадесетият бил невидим за всички освен за Григорий. Подиробеда светецът, като изпатил всички, отишъл при този, когото само той виждал, и го попитал за името. „Защо питаш за името ми? - отговорил той. - То е чудно!“ Григорий настоял и узнал, че това е неговият ангел-хранител, който веднъж под вид на просяк изпатил неговото милосърдие и оттогава бил при него неотлъчно, пазейки живота му. Светецът паднал на колена и благодарил на Господ.

Папа Григорий бил изцяло предаден на Божиата служба и на грижите за благополучието на поверените нему души. Изпълнен със смирение и пламенна любов към Бог и ближния, той гледал на властта като на трудно служение и често скърбял, че грижите за служебните работи го отвлечат от духовно-сърцателния живот. Като приел властта, светителят изпълнявал с усърдие и твърдост всички свързани с нея задължения. Обстоятелствата през онова време изисквали от него непрекъсната дейност. Лангобардите непрекъснато опустошавали римските области, в които няколко пъти свирепствали глад и заразни болести. Сред тия бедствия свети Григорий с неуморно усърдие и отеческа любов се грижел за своето паство. Скромните му приходи били употребявани за подпомагане на нуждаещите се; проповедите му ободрявали душите на бедстващите; увещанията укротявали яростта на враговете. Но главна грижа на светеца било разпространението на вярата и обяснението на Словото Божие. В разни области на Италия имало тогава още много езичници, а мнозина от варяците били увлечени от арианското лъжеучение. Свети Григорий се трудил неуморно да

Свети Григорий Велики-Двоеслов управлявал Римската църква 14 години и умрял на 12 март 604 г.

Из „Жития на светиите“

Всяка година седем хиляди християни загиват заради своята вяра

В цял свят 80% от убитите заради вярата си са християни. Тази драматична реалност бе тема на среща под наслов „Ще преследват и вас. Хора, драми и перспективи“, която се проведе на 19 февруари в Рим. Според изнесените данни всяка година седем хиляди християни по света загиват заради своето кредо. Последният варварски акт - обезглавяването на 21 египетски християни в Либия от страна на самозваната „Ислямска държава“ (ИДИЛ) - се прибавя към преследванията в Нигерия от страна на Боко Харам или към трудната ситуация в Пакистан...

В Северен Ирак повече от 100 хиляди християни са прогонени от домовете си в Мосул и Ебрил и живеят като бежанци заедно с другите малцинства, преследвани от „Ислямска държава“. Директорът на агенция AsiaNews отец Бернардо Червелера коментира тъжния факт: „Тези хора са загубили всичко; оставили са своя дом и работа заради вярата си. Те можеха да приемат исляма, както искаше ИДИЛ. Но предпочетоха да запазят вярата и да оставят всичко. Сега живеят като бежан-

ци, в пълна нищета. Единственото нещо, което ги държи, е християнската вяра. Католическата църква помага както на християните, така и на мюсюлманите, и на язидите, за да могат да оцелеят.“

В тези държави Църквата играе съществена роля за оказване на помощ и даване на свидетелство. За пример бе посочен монс. Мартинели, апостолически викарий в либийската столица Триполи, който създава, че рискува живота си заедно с четирима свещеници и шест монахини, които живеят с него...

И папа Франциск посочи, че „коптите в Либия бяха убити само защото са християни“. Въпреки това ролята на християните по тези места е много ценна за интеграцията и диалога. Отец Червелера посочва: „Християните са един вид свързващ елемент, тъй като те залагат на човешкото достойнство, което ги кара да водят диалог както с мюсюлманите сунити, така и с шиитите, с язидите, друзите и т.н. Следователно християните наистина са връзката, която помага за интеграцията в тези държави.“

Българската следа

Тя бе велегласно тиражирана от средства за масова информация през епохата на Студената война след отекналите злокобно в сърцата на милиони честни хора по света изстърели на площад „Свети Петър“ в Рим. Не за тази „българска следа“ става реч в тези редове, а за български следи, които свидетелстват за величието на един народ. То обаче не е пропорционално на неговата многочисленост, нито се определя от квадратните километри на населяваната от този народ територия. Историята приема един народ за велик според приноса му в световната култура и хуманизма на тази култура, чиито непроменими ценности го окичват с неръководните венци на славата. На основание на тази оценка Дядо Вазов отсече: „И ний сме дали нещо на света.“ Това „нещо“ са пръснатите из Европа „български следи“ - но истински, а не скалъпени в услуга на конюнктурни интереси. В следващите редове е направен опит да бъдат открити без претенции за изчерпателност и без коментар български следи, трасирали многовековната история на българския народ.

И тъй, в Истанбул за безспорна българска следа историята определя черквата „Пресвета Троица“ - люлка на движението за единение на българския народ с Католическата църква през XIX век. Стъпила непоклатимо на брега на Златния рог, железната черква „Свети Стефан“ както и скромната двуетажна постройка на Българската екзархия в квартала Шишли са български следи в потвърждение на свободолобивия дух на българина. Българска следа като израз на хуманистичен акт е болницата, построена със средства на братята Евлоги и Христо Георгиеви.

Солун, родният град на богомъдрите апостоли и велики строители на славянската просвета и култура братята Кирил и Методий, съхранява редица български следи: известната семинария „Зейтинлик“ (Маслинова гора), в която затвърдиха призванието си за свещеническо служение архимандрит Иван Николов, по-късно член на коронния съвет на цар Фердинанд, отец д-р Йероним Стамов, виден деец на македонското революционно движение, архимандрит Димитър Богданов, несменяем секретар на френския лицей „Saint Venoit“ в Истанбул, отец Иван Караянев - енорийски свещеник в предградиято Бебек край Босфора, отец Тимотей Янев, енорийски свещеник в катедралния храм „Успение Богородично“ в София и в село Делчево. Също в Солун, на улица „Франгон“ №19, ревниво се съхранява още една българска следа - енорийската черква „Непорочно зачатие“, в която отец Йосиф Алоати, лазарист, получава вдъхновение свише да основе богоугодното Общество на сестрите евхаристинки.

Светла българска следа, привсе че е осветена от мъждукащо кандило в Атонския манастир, е килията на монаха свети отец Паисий, автор на „История славяноболгарская“.

Далече на запад от Солун историята пази спомена на

друга скъпа българска следа - занемареното военно гробище край гр. Прилеп.

И в Охрид - българска столица при цар Самуил, получил корона и скиптер от Римския първосвещеник, има български следи - Самуиловата крепост и черквичката „Свети Наум“ на брега на Охридското езеро. Над тях витае непомръквал споменът за просветителската дейност на светите апостоли Наум, Климент и техните ученици.

Далече на север от Охрид в пределите на бившата Австроунгарска империя български следи свидетелстват за верността към родното огнище на българите, принудително напуснали отечеството си след Чипровското въстание. Гордост за гр. Тимишоара в Румъния с българска следа е католическата катедрала, съхранила вярата, езика и традициите на чипровчани. В нейната крипта историята е запазила скъпа българска следа - гроба на епископ Никола Станиславов. За паметник на културата и за българска следа е обявена и величествената готическа катедрала в гр. Винга в Банат.

Във Велеhrad - Чехия, свещената българска следа и обект на неувяхваща почит и преклонение в съборната черква на града е гробът на свети Методий, славянски равноапостол. Историята открива българска следа и във францисканския манастир „Свети Петър и Павел“ в град Алвинц. През 1761 г. неговият абат Блазиус Клайнер пише известната „История на България“. Българска следа е и селото Бенешов, бастион на самобитната култура, наречие, фолклор и кулинария на банатските българи. Българска следа лежи и в Драва Соболч - неоспоримо доказателство за свободолобивия дух на народа ни. Катедралата в Оломуц още от 1310 г. съхранява ценна българска следа - олтар, посветен на светите братя Кирил и Методий.

Град Сейнт Мориц в кантона Валис - Швейцария, предлага българска следа, свързана с тъжни събития. Върху бронзовия портал на абатството сред отлетите имена на мъченици за вярата и човешките права фигурира името и на Ни-

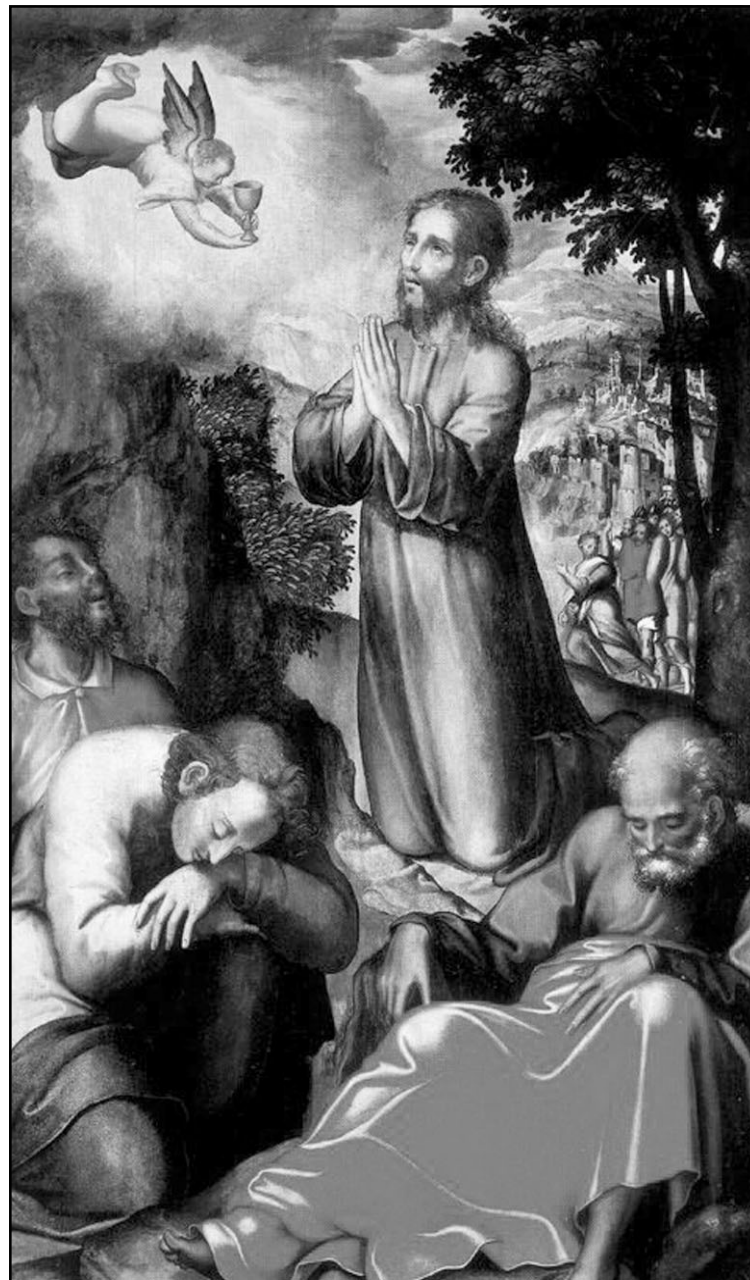
кополския епископ блажения Евгений Босилков.

На територията на Апенинския полуостров историята отбелязва поредица от български следи. Във Венеция братята Кирил и Методий постигат бляскава победа, увенчала славянския език за литургичен богослужебен език. Също във Венеция Петър Берон отпечатва своя Рибен буквар. Далече на юг от Венеция, във величествената базилика на град Лорето, е на почит един от страничните олтари, посветен на славянските равноапостоли Кирил и Методий. В Лорето израстват като духовници и патриоти архиепископите Петър Парчевич, Петър Богдан Бакшич, Франческо Соимирович Охридски, епископите Филип Станиславов, Иван Маринов и др. Рим - пазител на световни политически, религиозни, културни и исторически събития, предлага и български следи с непомръквал блясък; гроба на свети Кирил, славянобългарски просветител, в базиликата „Сан Клементе“, както и гроба на архиепископ Петър Парчевич, открит от капуцина отец Фортунат Бакалски. Български следи от векове и за векове се съхраняват във ватиканските архиви, винаги са на разположение на историците. Гробът на царица Йоанна Савойска в гробищата на отците конвенуалци в Асизи съхранява по-редната българска следа на Апенинския полуостров.

Високо във Френските Алпи още от 21 август 1870 г. в манастира „Ла Салет“ монасите с пиетет пазят безценна българска следа - оригиналният текст на посвещението, с което епископ Рафаил Попов коленопреклонно поверява съдбините на българския народ на майчинското покровителство на Божията Майка.

И тъй, споменатите „български следи“, но истински следи, почиват на реални факти и на реални събития. Поради тази причина историята ги приема доброволно и с преклонение в своите обятия, тъй като „Истината не се налага със сила, а с добродетелите на самата истина“ (Свети Йоан-Павел II).

Иван ТЕОФИЛОВ

„Молитвата на Исус Христос В Гетсиманската градина“ - хуг. Луис де Моралес

Дон Боско и българите

От сmp. 1

това защо не го познаваме, а откога той „работи“ с българите.

Наложи се да посетя манастира на сестрите евхаристинки в София и там сестра Сузана ми подари брошура на сестрите евхаристинки от Македония, издадена по повод на 125-годишния юбилей на обществото им. Още на първата страница видях снимка на Дон Боско. Зачетох се и научих, че основателката на Монашеското общество на евхаристинките Евразия Алоати, родом от Торино, молейки Дева Мария Помощница да й даде просветление за бъдещия й живот и по-специално да основе заедно с брат си Йосиф ново местно (разбирай българско - б.а.) девическо монашеско общество в Солун, е получила ценни съвети и наставления да се грижат за укрепване на вярата и духовната чистота на местните девойки именно от Дон Боско. И така, предана изцяло на Божията воля и изпълнена с вяра и надежда, тя отпътува на 3 февруари 1888 г. за Солун. На 21 април 1889 г. заедно с още четри девойки българки ползват началото на новото общес-

тво. Това са и първите български учителки в местните училища. Оттогава до ден днешен сестрите евхаристинки работят с деца.

В изданието „Животът на светците за месеците януари, февруари, март и април“ на комитета „Добър печат“ при католическата черква „Свети Йосиф“ в София от 1943 г. на страница 183 четем: „Свети Иван Боско, Изповедник“. На цели 17 страници изключително живо и интересно са описани животът и дейността на светеца от Торино.

Ето как получих отговор на въпроса, който си зададох в самото начало - откога свети Йоан Боско е познат и доколко неговите идеи са известни на католиците в България? Приблизително от началото на неговата работа с младежи и деца. И сред населението по българските земи идеите му не само са познати, но и работят. За да стигнем до онзи паметен ден, когато в Казанлък се установяват първите отци салезиани, за да ни заразят с идеите и методите на Дон Боско за работа с младите хора.

На многая лета, скъпи отци салезиани!

Молим Бог да ви помогне час по-скоро да изградите новия център в Стара Загора!

А след това защо не и на други места в нашата родина!

Инж. Стефан ПАПУКЧИЕВ,

KdV,

Казанлък, председател на фондация „Оазис“

Индия Паметник за жертвите на антихристиянския погром

Християнската общност в Тианджа, щат Ориса, издигна паметник в чест на седемте мъченици, станали жертва на антихристиянския погром в Кандахамал през 2008 г. Архиепископът на Кутак-Бхубанесвар монс. Джон Барва освети възпоменателната плоча в присъствието на свещеници и стотина вярващи. „Седемте мъченици - посочи архиепископът - са свидетелство на вярата не само за народа в Кандахамал. Благодарим на Бог, че ни дари с такива хора, които пожертваха живота от любов към Исус. Вместо да се откажат от вярата си, те страстно защитиха Исус. За нас те са

извор на вдъхновение и надежда.“

Антихристиянският погром започва през август 2008 г. след убийството на местния индуистки лидер Лаксанананда Сарасвати от група маоисти, признали отговорността си. Индуистките екстремисти започват ожесточено гонение на християните. Равносметката от насилията е драматична: повече от 55 хиляди вярващи са прогонени, 100 убити (56 според данните на правителството), хиляди ранени, 450 селища са засегнати от размириците, повече от 5 хиляди разрушени къщи, 296 изгорени храма, много разрушени манастири и др.

10 ИСТИНА
VERITAS
Брой 3 (1496)
март 2015 г.

